

Právní aktuality - Finanční trh

Bulletin říjen, listopad & prosinec 2007

Brzobohatý Brož & Honsa

Obsah:

- [1. Investiční nástroje, komodity a trhy](#)
- [2. Kolektivní investování](#)
- [3. Bankovníctví a platební systémy](#)
- [4. Pojišťovnictví](#)
- [5. Regulace finančního trhu](#)
- [6. Obchodní společnosti](#)

1. Investiční nástroje, komodity a trhy

Evropská unie

Doporučení EK pro systémy uchovávání regulovaných informací dle transparenční směrnice

Počátkem října vydala Evropská komise doporučení pro vytvoření celoevropské informační sítě, která propojí jednotlivé národní mechanismy pro uchovávání informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaných trzích (regulované informace podle transparenční směrnice¹). Tento systém by měl fungovat jako databáze kótovaných společností z celé EU a dále jako rozcestník odkazující na jednotlivé národní systémy ukládání regulovaných informací.

Tento dokument obsahuje doporučení a povinnosti týkající se fungování jednotlivých národních systémů pro uchovávání regulovaných informací. Tyto národní systémy mohou, vedle informací jež jsou poskytovány povinně, poskytovat taktéž informace dodatekové. Přístup k nim může být zpoplatněn avšak zpoplatnění nesmí zakládat rozdílné zacházení s koncovým uživatelem z různých členských států.

Cílem propojení národních systémů je umožnit snadný a bezpečný elektronický přístup k relevantním informacím týkající se evropských kótovaných společností především koncovým uživatelům - investorům. Konkrétní pravidla pro síť národních mechanismů uchovávání regulovaných informací má vypracovat CESR do září 2010.

Dokument je dostupný zde: <http://europa.eu/rapid>.

¹ Směrnice 2004/109/ES o harmonizaci požadavků na průhlednost týkající se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu („Transparenční směrnice“).

Evropský režim MiFID nabyt účinnosti

Dne 1. listopadu 2007 nabyla účinnosti směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFID)² nahrazující směrnici o investičních službách (ISD)³. MiFID představuje klíčovou součást Akčního plánu finančních služeb Evropské komise. Mezi pozitivní účinky MiFIDu patří především zvýšení flexibility passportování, zvýšení konkurence na poli poskytování investičních služeb a zkvalitňování nabízených služeb, snižování jejich cen, snižování ceny kapitálu a v neposlední řadě rozšíření nabídky nových investičních služeb.

Taktéž by měla přinést vyšší stupeň ochrany investorů a jejich investic, která by měla být nyní shodná ve všech členských státech. Mezi konkrétní povinnosti investičních firem patří např. úprava tzv. pobídek, hodnocení vhodnosti a adekvátnosti daného investičního nástroje a služby pro konkrétního zákazníka nebo nastavení odborných předpokladů pro zaměstnance osob, které poskytují investiční služby.⁴

I přes posun původního termínu transpozice směrnice na 31. ledna 2007 (původně 30. dubna 2006) a termínu účinnosti této směrnice na 1. listopadu 2007, není tato směrnice implementována ve všech členských státech (např. v ČR). To komplikuje možnost volného přeshraničního poskytování investičních služeb.

V této souvislosti publikoval CESR několik dokumentů (např. doporučení k passportu a opožděné transpozici MiFID) a zahájil plný provoz webovského portálu, na kterém jsou umístěny databáze vyžadované MiFID (např. seznam regulovaných trhů, obchodníků, kteří provozují systematickou internalizaci nebo mnohostranný obchodní systém).

Další informace lze nalézt na webu CESR www.cesr.eu a databáze k MiFID jsou dostupné zde: mifiddatabase.cesr.eu.

² Směrnice 2004/39/ES o trzích finančních nástrojů (Markets in Financial Instruments Directive, „MiFID“).

³ Směrnice č. 93/22/ES o investičních službách (Investment Services Directive).

⁴ Blíže viz bulletin BBH „MiFID a novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu“ dostupný na www.bbh.cz.

Aktualizace stanoviska CESR k otázkám prospektu

V prosinci CESR vydal doplněnou verzi dokumentu – otázky a odpovědi ohledně prospektu veřejně nabízeného cenného papíru. Doplněny jsou například otázky ohledně výjimky z povinnosti zveřejnit prospekt, předběžné finanční informace v případech, kde emitent již zveřejnil takovou informaci v předchozím prospektu, vyjasnění pojmů kapitalizace a bezdlužnost užívaných v nařízení, stupeň zveřejnění informací v případě, kdy do prospektu nelze zahrnout konečnou cenu nabídky a celkový počet cenných papírů a další.

Dokument je přístupný zde: www.cesr.eu.

Informace o jazykových požadavcích jednotlivých členských států k prospektu

CESR v prosinci publikoval informace o jazykových požadavcích jednotlivých členských států na prospekt o cenných papírech v případě, kdy se o přijetí k obchodování na regulovaném trhu žádá v jednom nebo více členských státech kromě domovského členského státu.

Dokument je dostupný zde: www.cesr.eu.

Česká republika

Upozornění ČNB na změny související s novelou devizového zákona

ČNB společně s MF připravila novelu zákona č. 219/1995 Sb., devizového zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DZ“). Důvodem k přípravě novely DZ je především směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu, která na členské státy klade nové požadavky v oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Novela implementuje také směrnici č. 2004/39/ES o trzích s finančními nástroji (MiFID). Nabytí účinnosti novely DZ se předpokládá do konce prvního pololetí 2008. Za nejdůležitější změny zaváděné novelou DZ lze považovat následující:

- Veškeré stávající i budoucí subjekty podléhající regulaci DZ budou povinny prokázat, že osoby, které řídí jejich podnikání, nebo které jsou tzv. skutečnými majiteli ve smyslu čl. 3 bod 6. směrnice 2005/60/ES, jsou osoby způ-

sobilé a řádné (tj. bezúhonné a dostatečně kvalifikované pro výkon směnářenské činnosti).

- Fyzické i právnické osoby, provádějící nákup či prodej cizí měny v hotovosti, budou v budoucnu tuto činnost vykonávat pouze na základě registrace od ČNB⁵. Směnářská činnost bude vyňata z působnosti zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.
- Devizové licence k bezhotovostním obchodům s cizí měnou budou nově opravňovat jen k provádění nebo zprostředkování spotových bezhotovostních obchodů s cizí měnou. Měnové finanční deriváty, jakož i obchody realizované za účelem získání kurzového rozdílu budou moci být prováděny pouze na základě povolení ve smyslu zvláštních právních předpisů (povolení obchodníka s cennými papíry).
- Osoby s devizovou licencí k poskytování peněžních služeb budou povinny tuto činnost vykonávat pouze prostřednictvím osob, které absolvovaly školení zaměřené na rozpoznávání padělaných či pozměněných peněžních prostředků pořádané ČNB nebo osobou jí k tomu pověřenou.
- Veškeré výše uvedené subjekty budou moci činnosti registrované či licencované dle DZ vykonávat pouze v provozovnách, které byly předem zaevidovány ČNB.

Dokument je dostupný zde: <http://www.cnb.cz>.

Nová pravidla UNIVYC

Po schválení ČNB platí od září 2007 nová pravidla UNIVYC pro účast ve vypořádacím systému, práva a povinnosti účastníků vypořádacího systému, podmínky a postup při vypořádání burzovních a mimoburzovních obchodů a transakcí a činností souvisejících. Změny oproti minulým pravidlům se týkají sjednocení pojmů s pravidly Burzy cenných papírů Praha, a.s.⁶

⁵ Jak nákup, tak i prodej cizí měny v hotovosti budou pro registrovaný subjekt moci provádět pouze osoby, které absolvovaly školení zaměřené na rozpoznávání padělaných či pozměněných peněžních prostředků pořádané Českou národní bankou nebo osobou jí k tomu pověřenou.

⁶ Úplné znění pravidel Burzy cenných papírů Praha je dostupné na [BCPP](http://www.bcpp.cz).

Pravidla UNIVYC jsou dostupná zde: www.univyc.cz.

Nová pravidla zúčtování obchodů uzavřených na Energetické burze Praha a nové znění Burzovních předpisů Energetické burzy Praha

Na konci listopadu Energetická burza Praha schválila úpravu řady burzovních předpisů. Změny se dotkly Pravidel obchodování, Burzovních pravidel, Burzovního řádu a Sazebníku poplatků. Novelizována byla rovněž Pravidla zúčtování obchodů na Energetické burze Praha.

Aktuální znění Burzovních pravidel, Burzovního řádu a Sazebníku poplatků Energetické burzy Praha, naleznete zde: www.pxe.cz.

Slovenská republika

Nabytí účinnosti režimu MiFID

V březnu tohoto roku schválila Národní rada Slovenské republiky schválila zákon č. 209/2007 Z.z.⁷, kterým se do slovenského právního řádu transponovaly evropská směrnice o transparentnosti spolu se směrnicí MiFID.

Části novely, týkající se směrnice o transparentnosti, nabyly účinnost k 1. květnu 2007, zatímco účinnost ustanovení implementujících směrnici MiFID byla stanovena na 1. listopad 2007.

Ustanovení zákona, která implementovala směrnici MiFID, upravují především právní rámec regulace pro finanční trhy, podporují integraci trhu a přeshraniční poskytování investičních služeb a vedlejších služeb, ruší technické a právní omezení týkající se přístupu na regulované trhy. Za zmínku stojí i ustanovení povinnosti emitenta vypracovávat účetní závěrku v souladu s mezinárodními účetními standardy IFRS namísto dosud používané národní legislativy.

K 1. listopadu tohoto roku nabyla účinnosti ustanovení novely, kterými se řídí způsob ve-

⁷ Zákon č. 209/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

dení účtů majitelů centrálním depozitářem cenných papírů.

Zprostředkovatelé investičních služeb, kteří neměli do 1. listopadu 2007 zprostředkovatelskou činnost zapsané v obchodním rejstříku, byli ve smyslu této novely povinni takovýto návrh na zápis svých zprostředkovatelských činností podat do 1. prosince 2007 a následně do 10 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí soudu o vykonání zápisu do obchodního rejstříku předložit předmětný výpis z obchodního rejstříku NBS. Ostatním zprostředkovatelům, kteří ve výše uvedené lhůtě předmětný návrh podat nestihli, povolení na výkon činnosti zprostředkovatele investičních služeb zaniká.

Přijatá novela představuje zásadní změnu celé řady předpisů upravujících oblast finančního trhu, proto se zákonodárce rozhodl v zákoně stanovit různá přechodná období, během kterých mají subjekty, kterých se tyto změny dotknou, čas přizpůsobit své činnosti nové právní úpravě.

Uvedený zákon je dostupný zde: jaspi.justice.gov.sk.

Vláda SR schválila návrh nového zákona o komoditní burze⁸

Počátkem listopadu schválila vláda Slovenské republiky návrh nového zákona o komoditní burze, kterým se má nahradit dosud platný zákon č. 229/1992 Zb.⁹, přijatý ještě v časech, kdy se burzovní obchody se zbožím na Slovensku jenom rozbíhaly.

Mění se způsob zřízení komoditní burzy, která se dosud zřizovala zákonem. Navrhovaná právní úprava vyžaduje, aby komoditní burza vznikala jako akciová společnost dle podmínek stanovených navrhovaným zákonem a v souladu s ustanoveními Obchodního zákonníka o akciových společnostech¹⁰. K založení komoditní burzy bez veřejné nabídky akcií bude potřeba nejméně pěti zakladatelů. Komoditní

⁸ Návrh zákona o komoditnej burze a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

⁹ Zákon č. 229/1992 Zb. o komoditných burzách, v znení neskorších predpisov.

¹⁰ § 154 a nasl. zákona 513/1991 Z.z. obchodného zákonníka, v znení neskorších právnych predpisov.

burza bude moci vydávat pouze zaknihované akcie na jméno.

Pro vznik a činnost burzy je nutné získat povolení Ministerstva Hospodářství Slovenské republiky. Návrh zákona počítá se čtyřmi orgány komoditní burzy: valnou hromadou, burzovní komorou, dozorčí radou a generálním sekretářem.

V současné době působí na Slovensku jediná funkční komoditní burza a to Komoditná burza Bratislava. Dle přechodných ustanovení návrhu zákona se tato burza bude muset během 12 měsíců transformovat na akciovou společnost a do 36 měsíců zvýšit základní jmění na 35 mil. Sk. Navrhovaný zákon má nabýt účinnost k 1. březnu 2008.

Návrh zákona je dostupný zde: www.rokovania.sk.

Návrh opatření NBS o předkládání výkazů pro burzu cenných papírů a centrálního depozitáře cenných papírů¹¹

Toto opatření ukládá burze poskytovat NBS podrobné informace o vývoji obchodování s příslušným finančním nástrojem, vývoji kurzu příslušného cenného papíru za určité časové období nebo aktivitu jednotlivých účastníků trhu v souvislosti s konkrétním finančním nástrojem.

Na základě informací získaných z výkazů od centrálního depozitáře cenných papírů bude NBS kontrolovat plnění informačních povinností emitentů a dalších osob např. při povinných nabídkách na převzetí.

Návrh opatření je dostupný zde: www.nbs.sk.

Nová úprava účetních závěrek pro obchodníky s cennými papíry

Návrh opatření¹² upravuje účtování a sestavování účetních závěrek nebankovních obchodníků

s cennými papíry, kteří nepřipravují účetní závěrky dle standardů IFRS.¹³

V současnosti se tyto obchodníci při sestavování účetních závěrek řídí opatřeními Ministerstva financí Slovenské republiky¹⁴. Tato opatření však řeší sestavování účetních závěrek a účetní postupy zejména z hlediska bank, které se ale od roku 2006 řídí standardy IFRS. Výše uvedené normy jsou proto pro obchodníky s cennými papíry, kteří nejsou bankami, v jistých ohledech zastaralá a nezohledňují specifika jejich činnosti.

Znění uvedeného návrhu je dostupné zde: www.finance.gov.sk.

Burza cenných papierov v Bratislave vydala nová burzovní pravidla

Dne 4. ledna 2008 vydala Burza cenných papierov v Bratislave („BCPB“) nová burzovní pravidla, jež nabývají účinnosti 5. ledna 2008. Změna burzovních pravidel byla vyvolána

zverejnenie, o rámcovej účtovej osnove a postupoch účtovania pre obchodníkov s cennými papiermi.

¹³ § 17a ods. 3 zákona č. 431/2002 Z.z o účtovníctve, v znení neskorších predpisov.

¹⁴ Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 13. novembra 2002 č. 20 359/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre banky, pobočky zahraničných bánk, Národnú banku Slovenska, Fond ochrany vkladov, obchodníkov s cennými papiermi, pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, Garančný fond investícií, správčovské spoločnosti, pobočky zahraničných správčovských spoločností a podielové fondy v znení neskorších opatrení, a opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. marca 2005 č. MF/5292/2005-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek účtovnej závierky, obsahom vymedzení týchto položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre finančné inštitúcie, ktoré nevykonávajú poisťovaciú činnosť a zaistovaciú činnosť, pre Fond ochrany vkladov a Garančný fond investícií a ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 13. novembra 2002 č. 20 359/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre banky, pobočky zahraničných bánk, Národnú banku Slovenska, Fond ochrany vkladov, obchodníkov s cennými papiermi, pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, Garančný fond investícií, správčovské spoločnosti, pobočky zahraničných správčovských spoločností a podielové fondy v znení neskorších opatrení.

¹¹ Návrh opatrenia Národnej banky Slovenska o predkladaní výkazov burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov na účely dohľadu nad finančným trhom.

¹² Návrh opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek účtovnej závierky, obsahom vymedzení týchto položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na

zejména v důsledku nových pravidel, jež zavádí režim MiFID.

Znění nových burzovních pravidel je dostupné zde: www.bsse.sk.

Návrh opatření Národní banky Slovenska, kterým se stanovují rovnocenné požadavky pro emitenty se sídlem ve státech mimo EU, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu

Dne 31. prosince byl k připomínkovému řízení předložen návrh opatření, jehož cílem je zabezpečení plné implementace příslušných evropských předpisů¹⁵ (zejména transparenční směrnice) do národní úpravy ohledně rovnocenných požadavků pro emitenty se sídlem v zemích mimo Evropskou unii.

Dle navrhovaného opatření a evropské legislativy by se měly na emitenty ze třetích zemí aplikovat rovnocenné požadavky v případě, kdy se dle obecných pravidel uveřejňování informací platných ve třetích státech poskytuje uživatelům přehledné a celkově rovnocenné hodnocení situace emitenta, které jim umožňuje přijmout obdobná rozhodnutí, jako kdyby se tyto informace dozvěděli v souladu s transparenční směrnicí.

Text návrhu opatření naleznete zde: www.nbs.sk.

2. Kolektivní investování

Evropská unie

Konzultace k nové směrnici UCITS

V polovině října 2007 byl publikován konzultační dokument CESRu týkající se Klíčových informací pro investory (Key Investor Information, KII), které mají nahradit současný zkrácený prospekt u standardních fondů kolektivního investování (UCITS). Konzultační dokument obsahuje doporučení ohledně formy

¹⁵ Směrnice Komise 2007/14/ES z 8.března 2007, kterou se stanovují podrobná pravidla implementace určitých ustanovení směrnice 2004/109/ES o harmonizaci požadavků na transparentnost v souvislosti s informacemi o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu (tzv. Transparenční směrnice).

a obsahu KII. Rozsah KII je navržen na max. 2 strany textu s výjimkou případu, kdy je nutno určitou skutečnost podrobněji vysvětlit.

První strana KII by měla obsahovat základní informace o investici, jako například:

- název fondu, jméno manažera,
- cíle a investiční strategie,
- faktory ovlivňující výnosy a rizika ztrát,
- výkonnost fondu v minulosti,
- seznam poplatků a nákladů.

Druhá strana má obsahovat praktické informace, jako např. jakým způsobem je možno cenný papír fondu kolektivního investování zakoupit a prodat, kde může investor získat další informace apod. CESR preferuje poskytování relevantních informací v jednom dokumentu. K jednotlivým typům informací uváděných v KII uvádí konzultační dokument podrobnější vysvětlení (zejm. investiční cíle, strategie a rizika). Dále je diskutována možnost vytvoření syntetických indikátorů pro hodnocení vztahu rizika a způsob jejich prezentace (slovní i grafický). Lhůta pro zasílání připomínek končí 17. prosince 2007.

Dokument je dostupný zde www.cesr.eu.

Česká republika n/a

Slovenská republika

Návrh opatření NBS o předkládání výkazů správcovskými společnostmi a depozitáři podílových fondů

Předložený návrh opatření¹⁶ má za cíl získat pro NBS data nezbytná pro výkon dohledu na finančním trhu, jakož i pro statistické potřeby Evropské centrální banky.

Nová úprava odstraňuje nepřehlednost a duplicitu z hlediska povinnosti správcovských společností vykazovat údaje dle dosud platných

¹⁶ Návrh opatrenia Národnej banky Slovenska o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami za spoločnosť a za ňou spravované podielové fondy a depozitármi podielových fondov na účely dohľadu nad finančným trhom.

opatření NBS¹⁷ pro případ, že správcovská společnost má také povolení k poskytování investičních služeb¹⁹. Navrhovaným opatřením se ruší opatření NBS č. 14/2006.

Návrh opatření je dostupný zde: www.nbs.sk.

Nová úprava účetních závěrek pro fondy

Navrhovaným opatřením²⁰ se upraví účetní závěrky, rámcová účetní závěrka a účetní postupy pro všechny druhy fondů kolektivního investování.

Fondy až dosud sestavují účetní závěrky obdobně jako obchodníci s cennými papíry, kteří nemají bankovní licenci a své účetní závěrky nepřipravují podle standardů IFRS, tedy dle opatření Ministerstva financí SR. Uvedená opatření byla určena pro širokou škálu finančních institucí. Řeší účetní závěrku a účetní postupy především s ohledem na banky, a proto nemohli a ani nemohou brát dostatečný zřetel na specifika fondů, které se samy ještě dělí na více druhů (otevřené, uzavřené, speciální podílové fondy, speciální fondy nemovitostí, důchodové fondy a doplňkové důchodové fondy).

Návrh nového opatření počítá také se speciálními podílovými fondy, zabývajícími se dra-

hými kovy i s fondy nemovitostí, které byly upraveny zákonem č. 213/2006 Z.z.²¹.

Adresátem informace obsažené v účetních výkazech a účetní závěrce fondu jsou především podílníci a potenciální podílníci fondu. Cílem tohoto opatření je poskytnout jim informace potřebné k investičnímu rozhodování.

Text uvedeného návrhu je dostupný zde:

www.finance.gov.sk.

3. Bankovníctví a platební systémy

Evropská unie

Komise stanovila strategii pro evropský hypotéční trh

V polovině prosince 2007 Komise publikovala *White Paper on the Integration of EU Mortgage Markets*, kde stanovila strategii pro evropský hypotéční trh. Tento dokument obsahuje přehled hypoték na evropských domácích trzích a představuje vyvážená opatření, která mají zlepšit efektivitu a soutěž těchto trhů a která mají přinést prospěch jak spotřebitelům a poskytovatelům hypoték, tak investorům. Těchto cílů pak má být dosaženo především prostřednictvím udělení více práv spotřebitelům a umožněním jejich větší mobility, rozšířením sortimentu produktů a zlepšením přeshraničního poskytování služeb.

Dokument je dostupný zde: http://ec.europa.eu/internal_market.

Česká republika

Veřejná diskuse k transpozici Směrnice o platebních službách na vnitřním trhu

Česká národní banka a Ministerstvo financí zahájilo v listopadu veřejnou diskusi k transpozici Směrnice o platebních službách na

¹⁷ Opatrenie Národnej banky Slovenska z 20. decembra 2006 č. 14/2006 o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami za spoločnosť a za ňou spravované podielové fondy, depozitármi podielových fondov, burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov na účely dohľadu nad finančným trhom a na štatistické účely.

¹⁸ Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 16. januára 2007 č. 2/2007 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely dohľadu nad finančným trhom a na štatistické účely.

¹⁹ § 3 ods. 3 zákona č. 594/2003 Z.z. o kolektívnom investovaní, v znení neskorších predpisov.

²⁰ Návrh opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek účtovnej závierky, obsahovom vymedzení týchto položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie, o rámcovej účtovnej osnove a postupoch účtovania pre podielové fondy, dôchodkové fondy a doplňkové dôchodkové fondy.

²¹ Zákon č. 213/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 594/2003 Z.z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

vnitřním trhu²² („směrnice“) do českého právního řádu. Směrnice byla přijata na podzim letošního roku a lhůta pro transpozici do právního řádu členských států je stanovena na 1. listopad 2009.

Směrnice zakládá jednotný právní rámec pro poskytování platebních služeb v celé EU, stanovuje jednotné standardy platebního styku a ochrany uživatelů platebních služeb. Cílem je sjednotit podmínky pro vnitrostátní a přeshraniční platby. Směrnice rovněž upravuje veřejnoprávní regulaci platebních institucí, které budou požívat výhody jednotné evropské licence, čímž by mělo dojít k liberalizaci v oblasti poskytování platebních služeb nebankovními subjekty a ke zvýšení konkurence na trhu s platebními službami. Termín pro zaslání přímíněk je do konce roku 2007.

Úřední sdělení ČNB k pravidlům obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrových družstev a obchodníků s cennými papíry

Česká národní banka dne 26. října 2007 vydala dvě úřední sdělení k vyhlášce o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrových družstev a obchodníků s cennými papíry²³.

Na základě prvního sdělení banky a spořitelni a úvěrová družstva plní povinnost předkládat informace o konsolidačním celku tím, že ČNB předloží:

- vyplněný výkaz a to způsobem a ve formě dle přílohy daného sdělení,
- doplňkové informace k výkazu pomocí elektronické pošty a to způsobem a ve formě dle přílohy sdělení,
- grafické části informace o konsolidačním celku pomocí elektronické pošty.

Obchodník s cennými papíry plní svou povinnost zasláním grafické a textové části informací o konsolidačním celku ve formě dle přílohy sdělení, prostřednictvím elektronické pošty.

Úplné znění sdělení včetně příloh je dostupné zde: <http://www.cnb.cz/>.

²² Směrnici o platebních službách na vnitřním trhu se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES

²³ Vyhláška č. 123/2007 Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry.

Druhé sdělení ČNB se týká uveřejňování informací k pravidlům obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry. Na základě druhého sdělení banka, družstevní záložna, obchodník s cennými papíry, pobočka zahraniční banky, která nepožívá výhody jednotné licence podle práva Evropských společenství, organizační složka zahraniční osoby, která má sídlo v jiném než členském státě a může poskytovat investiční služby v České republice na základě povolení uděleného ČNB a není pobočkou zahraniční banky, sděluje ČNB přesnou internetovou adresu podle vyhlášky, a případnou aktualizaci této adresy, elektronickou poštou. V přílohách úvodního sdělení je pak uveden rozsah a forma informací ohledně

- struktura údajů o finanční situaci,
- struktura údajů o kapitálu,
- struktura údajů o kapitálových požadavcích.

Úplné znění sdělení včetně příloh je dostupné zde: <http://www.cnb.cz/>.

Slovenská republika

Přijetí generálního zákona o zavedení měny euro²⁴

Zákon schválený Slovenskou národní radou dne 28. listopadu 2007 upravuje opatření související s přípravou Slovenské republiky na zavedení měny euro, přičemž má mj. zabezpečit organizovaný postup při změně zákonných peněz a měnové jednotky, zamezit nárůstu inflace v důsledku zavedení eura, zachovat cenovou neutralitu při směně a přepočtu peněz, cen, plateb a jiných finančních hodnot. Zákon dále stanovuje podmínky duálního (paralelního) oběhu a zobrazování cen, plateb a jiných hodnot, referenčních úrokových sazeb, kurzů a indexů. Zákon má fyzickým a právnickým osobám umožnit, aby se postupně připravili na posouzení reálné hodnoty příjmů, výdajů, cen, plateb a životních nákladů na základě duálního zobrazování těchto hodnot.

S duálním zobrazováním cen v slovenských korunách a eurech se má začít měsíc po dni

²⁴ Zákon č. 659/2007 Z.z., o zavedení měny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

určení konverzního kurzu, přičemž tento režim skončí rok po zavedení eura. Duální hotovostní peněžní oběh, při kterém budou v oběhu jak slovenské koruny tak euro, bude trvat 16 kalendářních dnů včetně dne zavedení eura.

Generálním zákonem se zároveň novelizuje celá řada dalších zákonů jako například zákon o NBS, zákon o cenných papírech, Devizový zákon, Obchodný zákonník či zákon o dohledu nad finančním trhem. Zákon nabývá účinnosti 1. ledna 2008 s tím, že některá jeho ustanovení budou platit ode dne stanovení konverzního kurzu, což se předpokládá v polovině roku 2008 a další ustanovení ode dne zavedení eura, které se předpokládá od 1. ledna 2009.

Znění generálního zákona je dostupné zde: <http://jaspi.justice.gov.sk>.

Slovenská banková asociácia upravila etická pravidla pro jednání se spotřebiteli

Slovenská banková asociácia přijala novou podobu Etického kodexu bank v oblasti ochrany spotřebitele, jenž představuje soubor etických pravidel se závazkem členských bank poskytovat služby klientům s ohledem na zásady slušnosti a transparentnosti podnikání. Změny v kodexu mají upřesňující charakter a mj. se týkají tzv. junktimových obchodů (vázanosti produktů). Banky se v kodexu zavazují, že nebudou nabídku finančního produktu či služby vázat na poskytnutí jiného produktu nebo služby. Banky však mohou produkty a služby nabízet v balíčku, pouze pokud to bude pro klienta výhodné. Spotřebitelé, jimiž jsou fyzické osoby – nepodnikatelé, tak již nebudou např. muset k nákupu úvěrového produktu banky zakládat běžný účet v bance, která jim úvěr poskytla, nebo vázat hypotéku se životní pojistkou.

Banky se však v kodexu již nehlásí k **Etickým zásadám reklamnej praxe** platným na území Slovenské republiky, které vydala Rada pro reklamu, a ruší se také povinnost informovat spotřebitele o připravovaných změnách obchodních podmínek. Ustanovení o junktimech nabylo účinnosti dne 1. ledna 2008, ostatní ustanovení kodexu dne 14. prosince 2007. Kodex je závazným pro 24 bank působících na slovenském trhu.

Znění kodexu naleznete zde: www.sbaonline.sk.

Nové vyhlášky o spotřebitelských úvěrech

V průběhu prosince 2007 byli v sbírce zákonů Slovenské republiky, s účinností od 1. ledna 2008, publikovány v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů dvě vyhlášky Ministerstva financí Slovenskej republiky. První z nich upravuje vzor formuláře o smluvních podmínkách smlouvy o spotřebitelském úvěru²⁵ a druhá upravuje pravidelnou informační povinnost poskytovatelů spotřebitelských úvěrů vůči Ministerstvu a NBS o nově poskytovaných spotřebitelských úvěrech²⁶. Tyto vyhlášky byly vypracovány v návaznosti na novelu zákona o spotřebitelských úveroch²⁷, jejímž cílem bylo zvýšit informovanost zákazníků o podmínkách smlouvy o spotřebitelském úvěru před jejím uzavřením.

Novým formulář se snaží o poskytnutí informací zákazníkům o nabízeném spotřebitelském úvěru v jasné a výstižné formě a dále mají umožnit jednoduché srovnání produktů nabízených různými poskytovateli.

Novela zákona o spotřebitelských úveroch založila poskytovatelům spotřebitelských úvěrů povinnost předkládat Ministerstvu a NBS údaje o nově poskytovaných spotřebitelských úvěrech. prováděcí vyhláška stanoví, že tyto informace je nutno předložit do 15 dnů po uplynutí každého kalendářního čtvrtletí. Takto získaná data mají posloužit pro získání přehledu o aktuální situaci jako i budoucím vývoji na trhu spotřebitelských úvěrů.

Text uvedených vyhlášek můžete najít zde: <http://jaspi.justice.gov.sk>.

4. Pojišťovnictví

Evropská unie

²⁵ Vyhláška Ministerstva financí Slovenskej republiky č. 620/2007 Z.z., ktorou sa ustanovuje vzor formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotřebitelských úveroch.

²⁶ Vyhláška Ministerstva financí Slovenskej republiky č. 660/2007 Z.z., o predkladaní údajov veriteľmi poskytujúcimi spotřebitelské úvery.

²⁷ Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotřebitelských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcií v znení neskorších predpisov.

Konzultace ke čtvrté kvantitativní dopadové studii QIS4

V prosinci 2007 Komise publikovala průvodní dopis týkající se konzultace ke čtvrté kvantitativní dopadové studii (QIS4) připravované směrnicí Solventnost II. Cílem této směrnice je stanovit závazná pravidla mj. pro řízení rizik, finanční výkaznictví, tvorbu technických rezerv, možnosti finančních investic apod. Účelem konzultace ke čtvrté kvantitativní dopadové studii je především umožnit rozsáhlou konzultaci a poskytnout příležitost účastníkům trhu vyjádřit se k návrhu technické specifikace předtím, než bude kvantitativní dopadová studie zahájena CEIOPS. Výsledky konzultace budou základem kvantitativní dopadové studie QIS4, která pak bude hlavním kvantitativním vkladem do budoucích stanovisek CEIOPS k možným prováděcím opatřením.

Dokument je dostupný zde: http://ec.europa.eu/internal_market.

Česká republika

Ministerstvo financí předložilo k připomínce nový zákon o pojišťovnictví

Ministerstvo financí zaslalo do připomínkového řízení návrh nového zákona o pojišťovnictví. Nová úprava je nutná z důvodu transpozice příslušných evropských směrnic²⁸ a dále také z důvodu přizpůsobení právní úpravy dynamicky se rozvíjející oblasti soukromého pojišťovnictví, která v mnohých ohledech překonává stávající právní úpravu jež nevyhovuje dosažené úrovni transformačního procesu české ekonomiky. Jak je uvedeno v důvodové zprávě, vznikla nutnost uzpůsobit strukturu zákona a jeho obsah novým podmínkám. Rozsah nutných změn přesáhl rámec přípustný pro novelu zákona. Nově se bude zákon o pojišťovnictví vztahovat také na činnost zahraničních zajišťoven. Povolení vydané ČNB k výkonu zajišťovací činnosti tuzemské zajišťovně bude mít nově charakter jednotného evropského pasu. V návrhu zákona dochází také k řadě změn

²⁸ Například směrnice 2005/68/ES o zajištění a o změně směrnic Rady 73/239/EHS, 92/49/EHS, jakož i směrnic 98/78/ES a 2002/83/ES, měnící 2007/44/ES, kterou se mění směrnice Rady 92/49/EHS a směrnice 2002/83/ES, 2004/39/ES, 2005/68/ES a 2006/48/ES.

ohledně členění odvětví životních pojištění a u skupin neživotních pojištění z důvodu přizpůsobení právu ES. Návrh zákona stanoví nově některé informační povinnosti pojišťoven vůči ČNB. Lhůta pro přizpůsobení se tomuto zákonu je stanovena na dobu dvou let.

ČNB vydala novelu vyhlášky o pojišťovacích zprostředkovatelích

Počátkem října vydala ČNB novelu vyhlášky o zprostředkování pojištění²⁹, která novelizuje řadu formulářů k registracím a osvědčením pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů.

Text vyhlášky je dostupný zde <http://www.cnb.cz>.

Slovenská republika

Nový zákon o poistovníctve

Koncem listopadu 2007 schválila NRSR nový zákon o poistovníctve, který nahradí stávající³⁰. Přijetí nového zákona je vyvoláno potřebou harmonizace s evropskou legislativou, zejména se směrnicí o zajištění³¹ a také potřebou dalších úprav.

Nový zákon především zpřísňuje dohled nad pojišťovnami a zajišťovnami a také nově upravuje odpovědnost představenstva a dozorčí rady, která musí být přesně rozdělena mezi jednotlivé členy.

Novinkou je stanovení povinnosti pojišťoven/zajišťoven zřídit útvar vnitřního auditu, který bude zprávy o výsledcích své činnosti zasílat přímo NBS. V současné době však již většina pojišťoven/zajišťoven v SR již tento požadavek splňuje.

Nový zákon nadále obsahuje povinnost odvodu 8% pojistného z pojištění odpovědnosti za ško-

²⁹ Vyhláška č. 254/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 582/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí, ve znění vyhlášky č. 40/2006 Sb.

³⁰ Zákon č. 95/2002 o poistovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znění pozdějších právních předpisů.

³¹ Směrnice evropského parlamentu a Rady 2005/68/ES z 16.11.2005 o zajištění.

du způsobenou provozem motorového vozidla na účet Ministerstva vnútra SR.³²

Nový zákon o poisťovníctve novelizuje i další právní předpisy, konkrétně zákon o burze cenných papírů³³ a zákon o ochraně spotřebitele při finančních službách na dálku³⁴. Z tohoto důvodu se zákonodárce rozhodl, že ustanovení, kterými se novelizuje zákon o burze cenných papírů nabudou účinnosti k 15. únoru 2008, zatímco ustanovení týkající se pojišťovníctví a zákona o ochraně spotřebitele při finančních službách na dálku nabudou účinnosti k 1. dubnu 2008.

Text zákon je dostupný zde: <http://www.nrsr.sk>.

5. Regulace finančního trhu

Evropská unie

Návrh politiky Evropské komise ve vztahu k finančním službám pro spotřebitele

V říjnu prezentovala Evropská komise balík návrhů a opatření, směřujících k posílení jednotného evropského trhu navazující na principy uvedené v Zelené knize o maloobchodních finančních službách na jednotném trhu z dubna tohoto roku. Mezi základní body této politiky patří zvýšení možnosti mobility spotřebitele, ochrana spotřebitele a jeho informovanost. Mobilita je zmiňována především v souvislosti s bankovními službami. Evropská komise předpokládá, že k odstranění omezení, která brání spotřebiteli změnit poskytovatele bankovních služeb a diskriminace na základě národnosti či místa pobytu by měla napomoci samoregulace. Také by mělo dojít k usnadnění převodu informací o finanční historii spotřebitele a jeho schopnosti splácet, které v současnosti často omezují možnost přechodu k jinému poskytovateli. Evropské komise dále bude usilovat o odstranění překážek k volné distribuci finanč-

³² V minulosti se touto otázkou zabýval i ústavní soud, který ale rozhodl, že výše uvedená povinnost pojišťoven není v rozporu s právními předpisy SR. Naproti tomu obdobná povinnost byla v Chorvatsku ústavním osudem interpretována jako dodatečné zdanění pojišťoven a proto byla zrušena.

³³ Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papírů, v znění pozdějších právních předpisů.

³⁴ Zákon č. 266/2005 Z. z. o ochraně spotřebitele a při finančních službách na dálku a o změně a doplnění některých zákonů, v znění pozdějších právních předpisů.

ních produktů ve všech členských státech. Z dalších oblastí je pozornost věnována například problematice hypoték, která se ve světle nedávných událostí v US jeví klíčovou pro koncové zákazníky, stejně tak pro ekonomiku jako celek. I v této oblasti EK zamýšlí posílit ochranu spotřebitelů a zajistit rozšíření škály nabízených služeb a produktů. Zvláštní důraz bude Evropská komise klást na narovnání podmínek pro poskytování srovnatelných spořicíh a investičních produktů podléhajících různé sektorové regulaci a na zvyšování finanční gramotnosti.

Podrobnější informace lze nalézt zde: http://ec.europa.eu/citizens_agenda.

Česká republika

Poslání ČNB při dohledu nad finančním trhem České republiky

Bankovní rada České národní banky s přihlédnutím k doporučení Výboru pro finanční trh schválila dokument „Poslání České národní banky při dohledu nad finančním trhem České republiky“. Jde o základní obecný dokument, ve kterém ČNB vymezuje své poslání při dohledu nad finančním trhem České republiky, stanoví hodnoty, které v této oblasti bude sledovat, a zásady, jimiž se bude řídit.

Schválený dokument můžete nalézt zde: <http://www.cnb.cz>.

Organizační změny v dohledu ČNB

Od 1. ledna 2008 došlo ke změně vnitřního organizačního uspořádání ČNB v oblasti dohledu nad finančním trhem, která mění tzv. sektorový model na model funkcionální. Namísto dnešní sekce bankovní regulace a dohledu, sekce regulace a dohledu nad kapitálovým trhem a sekce regulace a dohledu nad pojišťovnami vznikla od 1. ledna 2008 v ČNB sekce regulace a analýz finančního trhu, sekce licenčních a sankčních řízení a sekce dohledu nad finančním trhem. Zároveň bude agenda související s registrací pojišťovacích zprostředkovatelů vyčleněna z ústředí ČNB na její pobočku v Plzni. Informace o personálním obsazení jednotlivých sekcí naleznete zde: <http://www.cnb.cz>.

Konzultace ke standardům odbornosti distributorů produktů na finančním trhu

Ministerstvo financí vydalo k veřejné konzultaci materiál "Standardy odbornosti distributorů produktů na finančním trhu". Cílem veřejné konzultace je zejména seznámit odbornou veřejnost s východiskem a základním rámcem návrhu nového komplexního pojetí požadavků na odbornost distributorů finančních produktů a služeb.

Konzultační proces bude veden v několika fázích. V první fázi by měla proběhnout diskuse o základní koncepci a východiscích MF k problematice odbornosti distributorů na finančních trzích. Technické aspekty problematiky (tj. např. specifikovaná podoba standardů odbornosti, přesný obsah kompetencí v institucionálním zajištění systému, apod.) budou předmětem následujících konzultačních materiálů.

Konzultační materiál obsahuje kromě obecných východisek a návrhu realizace rovněž kolem třiceti otázek, jejichž zodpovězení bude spoluurčovat další postup. Termín pro ukončení konzultací je stanoven na konec ledna 2008. Po tomto datu MF zveřejní vyhodnocení veřejné konzultace a představí harmonogram dalších kroků.

Konzultační materiál můžete nalézt zde: <http://www.mfcr.cz/>.

Vyhodnocení konzultace k výchozímu materiálu pro přípravu věcného záměru zákona o dohledu nad finančním trhem

Ministerstvo financí vyhodnotilo veřejnou diskusi k materiálu pro přípravu věcného záměru zákona o dohledu nad finančním trhem, o které jsme vás informovali v minulém čísle bulletinu. Na základě zaslaných připomínek vypracovalo Ministerstvo financí dokument "Zákon o dohledu nad finančním trhem – Vyhodnocení veřejné konzultace výchozího materiálu pro přípravu věcného záměru zákona", ve kterém je zhodnocen nejen průběh samotné veřejné konzultace, ale i nejdůležitější připomínky, návrhy a podněty ze strany veřejnosti. Předpokládá se, že nová právní úprava bude účinná nejpozději od roku 2010.

Vyhodnocení můžete nalézt zde: <http://www.mfcr.cz/>.

Návrh nového zákona o praní špinavých peněz

Na konci prosince předložila vláda poslanecké sněmovně návrh dvou zákonů – návrh nového zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a návrh zákona, kterým se mění související zákony.

Navrhované zákony implementují směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu.³⁵ Navrhovaný zákon přebírá většinu ustanovení, která nejsou dotčena požadavky implementace, z dosavadního zákona č. 61/1996 Sb. a doplňuje podrobnější úpravu pravidel pro prevenci financování terorismu.

Z důvodu systematičnosti, přehlednosti a srozumitelnosti je však nově členěn. Významně se rozšíří okruh osob, které jsou povinny identifikovat zákazníky, mj. o notáře, advokáty a všechny podnikatele, kteří přijímají platby v hotovosti vyšší než 15 tis. EUR. Zavádí se také speciální přísnější režim pro politicky exponované osoby.

Mezi nejdůležitější změny patří:

- (i) snížení prahové hodnoty pro obecnou povinnost identifikace klienta na 1 tis. EUR,
- (ii) možnost převzetí identifikace klienta od jiné úvěrové nebo finanční instituce v ČR či obdobné instituce v zahraničí,
- (iii) zavedení podrobných požadavků na kontrolu zákazníka a jednotlivé transakce, která přesahuje 15 tis. EUR,
- (iv) výjimky z identifikace klienta a případně i z další kontroly bezrizikových klientů, a
- (v) mezi podnikatelsky propojenými subjekty se omezuje zákaz vzájemného sdělování informací o podaných oznámeních podezřelého obchodu. Účinnost nového zákona se předpokládá v polovině letošního roku.

Text návrhu zákona můžete nalézt v dokumentech poslanecké sněmovny.³⁶

³⁵ Tato směrnice měla být do vnitrostátní úpravy transponována do 15 prosince 2007.

³⁶

<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=385&CT1=0>

Slovenská republika

Návrh vyhlášky Národní banky Slovenska o poskytování informací o transakcích s majetkem v důchodovém fondu a o stavu majetku v důchodovém fondu důchodovou správcovskou společností a jejím depozitářem

V půli prosince byl k připomínkovému řízení předložen návrh vyhlášky, na základě kterého mají důchodové správcovské společnosti a jejich depozitáři pro účely dohledu stanovenou povinnost každý pracovní den poskytovat Národní bance Slovenska informace o transakcích s majetkem v důchodovém fondu a o stavu tohoto majetku, a to elektronickým převodem dat. Navrhovaná vyhláška v tomto ohledu provádí zákon o starobnom dôchodkovom sporení³⁷, přičemž stanovuje obsah, formu, členění, termíny, způsob a místo předkládání informací.

Text návrhu vyhlášky je dostupný zde: www.nbs.sk.

6. Obchodní společnosti

Evropská unie

n/a

Česká republika

Novelizace pravidel pro finančního zajištění

Na konci prosince byla vydána novela obchodního zákoníku, které se významně dotkl úpravy finančního zajištění.³⁸ Cílem této novely je opravit nepřesnou transpozici evropské směrnice o dohodách o finančním zajištění³⁹ do českého právního řádu. Hlavní změny se týkají okruhu osob způsobilých být stranou dohody o finančním zajištění, upřesnění některých pojmů a umožnění efektivního fungování dohod o fi-

nančním zajištění, kde dochází k převodu kolaterálu. Novela nabude účinnosti 1. března 2008.

Dohody o finančním zajištění doposud mohly uzavírat finančním zajištění pouze velké korporace a to za situace, že druhou smluvní stranou byly obchodním zákoníkem taxativně vymezené instituce. Nový režim umožňuje, že v zákoně taxativně vymezené osoby mohou uzavírat dohody s jakoukoliv právnickou osobou. Tato změna umožní, aby režim finančního zajištění platil i na zajišťovací vztahy mezi bankou a klientem, který je právnickou osobou, bez ohledu na jeho obrat, objem aktiv či vlastní kapitál.

Novela řeší také další rizika dosavadní právní úpravy, která spočívala v nepřesnosti a v nesprávné transpozici některých zásadních pojmů finančního zajištění. Jednalo se o institut rozhodné skutečnosti a definice substitučního a doplňkového kolaterálu. Novela tyto pojmy upřesňuje, čímž vytváří předpoklad k efektivnějšímu praktickému využívání dohod o finančním zajištění.

Podstatná změna se týká též finančního zajištění s převodem kolaterálu. Za stávající právní úpravy byly tyto dohody prakticky nepoužitelné. Novela výrazně zjednodušuje pravidla a smluvním stranám poskytuje větší flexibility v uspořádání vzájemných vztahů při převodu kolaterálu.

Vláda schválila návrh nového zákona o nabídkách převzetí

Koncem října schválila vláda návrh zákona o nabídkách převzetí a o změně některých dalších zákonů (zákona o nabídkách převzetí). Cílem tohoto návrhu je především transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/25/ES o nabídkách převzetí jejíž implementační lhůta vypršela již 20.5.2006. Tímto návrhem je opuštěna koncepce úpravy nabídek převzetí jako součásti Obchodního zákoníku. Jedním z hlavních motivů k této změně byla především značná proměnlivost situace na kapitálovém trhu, na kterou musí právní úprava pružně reagovat a dále rozsah úpravy, který by narušil strukturu Obchodního zákoníku. Obdobný přístup byl zvolen např. v Rakousku či Německu. Obchodní zákoník nadále bude upravovat obecně nabídky převzetí, zatímco nový zákon bude upravovat nabídky převzetí s úmyslem ovládnutí cílové společnosti s kótovanými cennými

³⁷ zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³⁸ Zákon č. 344/2007 Sb.

³⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění.

papíry, povinné nabídky převzetí a také povinný odkup.

Zásadní změnou oproti stávajícímu stavu je zrušení stávajících hranic povinné nabídky převzetí (2/3 a 3/4 podíl na hlasovacích právech společnosti) a vytvoření nové hranice 30%, případně 90% v případě tzv. dodatečné nabídkové povinnosti. Nově je také zaveden pojem spolupracujících osob, jež v kontextu tohoto zákona nahrazuje dosud užívaný termín osoby jednající ve shodě.

Hlavním adresátem zákona jsou společnosti se sídlem v České republice, dále se však bude vztahovat také např. na společnosti se sídlem v jiném členském státě, jejichž akcie jsou obchodovány pouze na regulovaných trzích v ČR. Nově zavádí také informační povinnost vůči zaměstnancům navrhovatele a zaměstnancům cílové společnosti.

Novela obchodního zákoníku k transakcím v rámci podnikatelské skupiny a jednání společností

Na konci října Ministerstvo spravedlnosti předložilo k připomínkám rozsáhlou novelu obchodního zákoníku, která zapracovává změny plynoucí z novelizace z druhé směrnice o společnostech⁴⁰ a mnoho relativně menších, ale zásadních úprav řady ustanovení o obchodních společnostech a jednání jejich orgánů a o správě společností.

Jedním z hlavních deklarovaných cílů je omezovat rizika zneužití delegované nebo většinové tvorby vůle společnosti, která vznikají zejména ve vztazích mezi společníky a členy statutárních orgánů nebo majoritním společníkem a minoritními společníky anebo společníky a věřiteli společnosti.

Návrh novely se dotýká například výjimky z povinnosti oceňovat nepeněžitý vklad znalcem při zvyšování základního kapitálu, podmínek převodu podniku nebo jeho části, podmínky pro poskytování finanční asistence pro účely získání podílu na společnosti, otázek dodatečného zajištění pohledávek věřitelů při snižování základního kapitálu. V úpravě akciové společnosti se návrh dotýká také podmínek pro nabývání vlastních akcií či jejich přijetí do zástavy.

⁴⁰ Směrnice č. 77/91/EHS, o zakládání akciových společností a o udržování a změnách jejich základního kapitálu.

Rozsáhlé změny v souvislosti transpozicí druhé směrnice jsou navrhovány v úpravě transakcí mezi společnostmi a jejichmi akcionáři či dalšími osobami ve skupině (§ 196a), kdy jsou stanovena podrobná pravidla pro nabývání majetku od zakladatelů akcií a akcionářů v průběhu dvou let po vzniku společnosti, podmínky pro úvěry a půjčky poskytované společností členům orgánů a dalším osobám, zajištění závazků členů orgánů a dalších osob, poskytované společností, bezúplatné a úplatné převody majetku společnosti na členy orgánů a další osoby.

Návrh poměrně kuriózním způsobem mění též výčet taxativních ustanovení v § 263, když proponuje vypuštění § 386 odst. 1, který upravuje nemožnost vzdání se práva na náhradu škody před porušením povinnosti, z něhož může škoda vzniknout.

Text novely je dostupný např. zde www.leblog.cz.

Novely tří vyhlášek provádějících zákon o účetnictví předány k meziresortním připomínkám

Dne 1. ledna 2008 vstoupily v účinnost⁴¹ novely tří vyhlášek⁴² (pro účetní jednotky v soustavě podvojného účetnictví, pro banky a finanční instituce a pro pojišťovny) provádějících zákon o účetnictví⁴³, které zapracovávají změny právních předpisů a příslušné předpisy Evropských společenství.

Změny vyhlášek souvisí zejména:

⁴¹ Vyjma ustanovení čl. I bodů 22, 23 a 45 vyhlášky č. 349/2007 Sb., která nabývají účinnosti dnem 29. června 2008.

⁴² Vyhláška č. 349/2007 Sb. novelizující vyhlášku č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, vyhláška č. 350/2007 Sb. novelizující vyhlášku č. 501/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi a vyhláška č. 351/2007 Sb. novelizující vyhlášku č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

- s transpozicí směrnic Evropského parlamentu a Rady⁴⁴ ohledně auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek,
- se zánikem České konsolidační agentury,
- se změnami legislativy v oblasti pojišťovnictví,
- se změnou obchodního zákoníku,
- s insolvenčním zákonem a
- se změnou zákona o daních z příjmu.

Změny textace jednotlivých ustanovení vyhlášek plynou jednak z důvodu nové úpravy úpadků osob - insolvenčního zákona, dále z důvodu zániku ČKA, ale ve valné většině se jedná o změny, které pro posílení právní jistoty upřesňují některá ne zcela jasná ustanovení nebo transponují výše uvedené směrnice.

Novely vyhlášek například upřesňují, které výsledky činnosti nejsou dlouhodobým majetkem⁴⁵, rozšiřují ustanovení o možných způsobech vedení zásob, rozšiřují výčet nákladů, které nejsou součástí ocenění dlouhodobého majetku, způsob ocenění dlouhodobého majetku rozšiřují o definici vlastních nákladů a o ocenění inventarizačních přebytků reprodukční pořizovací cenou, zpřesňují obsahové vymezení příslušných položek účetní závěrky a upřesňují jejich vykazování z hlediska sestavování účetní závěrky nebo upřesňují metody vykazování znehodnocení účastí s podstatným nebo rozhodujícím vlivem u nemovitostních podílových fondů.

Slovenská republika

⁴⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/46/ES ze dne 14. června 2006, kterou se mění směrnice Rady 78/660/EHS o ročních účetních závěrkách některých forem společností, 83/349/EHS o konsolidovaných účetních závěrkách, 86/635/EHS o ročních účetních závěrkách a konsolidovaných účetních závěrkách bank a ostatních finančních institucí a 91/674/EHS o ročních účetních závěrkách a konsolidovaných účetních závěrkách pojišťoven, v míře, ve které se týká pojišťoven.

⁴⁵ Za dlouhodobý majetek nelze považovat znalecké posudky, audity, průzkumy trhu, plány rozvoje, certifikace systému jakostí atd.

Nové formuláře pro podávání návrhů na zápis do Obchodního registra

Koncem října předložilo do připomínkového řízení Ministerstvo spravedlnosti Slovenské republiky návrh vyhlášky⁴⁶, která reaguje na vládou schválenou novelu Obchodního zákoníka⁴⁷, upravující zejména přeshraniční slučování a přeshraniční splynutí obchodních společností⁴⁸.

Dle nové právní úpravy bude nutné k návrhu na zápis zvýšení základního jmění nepeněžitými vklady do obchodního registru u akciové společnosti, evropské společnosti a společností s ručením omezeným přiložit i znalecký posudek nebo auditorem ověřenou účetní závěrku.

Při návrhu na zápis změny údajů fyzické osoby, která je členem statutárního orgánu právnické osoby, nebo vedoucím organizační složky podniku, vedoucím podniku zahraniční osoby nebo vedoucím organizační složky podniku zahraniční osoby, bude zapotřebí prokázat bezúhonnost takovéto osoby výpisem z rejstříku trestů.

Návrh vyhlášky poskytuje možnost fyzickým osobám zapsat do obchodního rejstříku svůj dosud získaný titul.

Navrhovaná vyhláška má nabýt účinnosti k 15. prosinci 2007. Návrh vyhlášky je dostupný zde: <http://www.justice.gov.sk>.

⁴⁶ Návrh vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 25/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú vzory tlačív na podávanie návrhov na zápis do obchodného registra a zoznam listín, ktoré je potrebné k návrhu na zápis priložiť v znení neskorších predpisov.

⁴⁷ Zákon č. 513/1991 Zb. obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

⁴⁸ <http://www.rokovania.sk>

Advokátní kancelář Brzobohatý Brož & Honsa, v. o. s. dlouhodobě poskytuje svým klientům právní poradenství v oblasti práva finančních trhů. V rámci svých služeb nabízí také základní informační servis o nejvýznamnějších aktualitách v oblasti regulace a práva finančního trhu.

Bulletin BBH je určen pouze jako obecná informace o některých důležitých novinkách a událostech v oblasti finančních trhů a související právní problematiky. Jeho obsah není právním poradenstvím ani doporučením k určitému postupu v konkrétní situaci.

V případě zájmu o další informace nebo o individuální poradenství nebo konzultaci nás neváhejte kontaktovat na níže uvedené adrese.

Brzobohatý Brož & Honsa, v. o. s.
Klimentská 1207/10
110 00 Praha 1
Česká republika
IČO 26143119
Městský soud v Praze oddíl A, vl. 40439
Tel.: 234 091 355
Fax: 234 091 366
E-mail: legal@bbh.cz
Web: www.bbh.cz